

Weitere Insektenbeobachtungen in der Forstabteilung „Sauweiher“ bei Rückersdorf im Nürnberger Reichswald

KLAUS VON DER DUNK

Abstract: In addition to AMON & VON DER DUNK in galathea 15/1: 5-20 a list is given covering further 535 insect species reported from the same forest locality North of Nuremberg / Northern Bavaria / Germany.

Zusammenfassung: Neben den 198 Arten Großschmetterlinge werden weitere 535 Insektenarten aus der gleichen Waldabteilung dokumentiert.

Wie bei früheren Listen sind die angegebenen Namen als Mehrfachfunde zu deuten. Namen mit Datum markieren Einzelfunde. Die Charakterisierung des Untersuchungsgebietes und die Begehungsdaten sind in der Publikation AMON & VON DER DUNK, 1999, galathea 15/1, S. 5-6 nachzulesen.

Die Auflistung folgt dem gängigen System der Insekten, die Nomenklatur der z.Zt. gültigen Systematik. Sofern eine Gruppe oder Art nicht vom Autor determiniert wurde, ist dies in Klammern vermerkt.

Blattodea (Schaben) [2]

Ectobius silvestris Poda
-.- pallidus Oliv.

Myrmeleotettix maculatus Thbg.
Omomestis haemorrhoidalis Charp.
viridulus L. RL 3

Dermoptera (Ohrwürmer) [3]

Forficula auricularia L.
Chelidurella acanthopygia Géné
Labia minor L.

Chorthippus biguttulus L.
Tettigonia cantans Fues.
-.- viridissima L.
Pholidoptera griseoaptera Deg.
Metrioptera roeseli Hagn.

Odonata (Libellen) [6]

Sympetrum fusca vdL RL 3
Ischnura elegans vdL
Aeshna cyanea Müll.
Aeshna mixta Latr.
Libellula quadrimaculata L.
Sympetrum sanguineum Müll.

Heteroptera (Wanzen) [28]

Pentatomidae
Pentatomidae rufipes L.
Dolycoris baccarum L.
Carpocoris fuscispinus Bhm.
Graphosoma italicum Müll.
Eurydema oleraceum L.

Acanthosomatidae

Acanthosoma haemorrhoidale L.
Elasmucha ferrugata F.

Coreidae

Coreis marginatus L.

Saltatoria (Heuschrecken) [10]

Tettix undulata Sow.
-.- subulata L. 25.4.96

Rhopalidae	<i>Rhopalus parumpunctatus</i> Schill.	<i>Cercopis vulnerata</i> Rossi
Pyrrhocoridae	<i>Pyrhocoris apterus</i> L.	<i>Haematoloma dorsatum</i> Ahr.
Lygaeidae	<i>Lygaeus equestris</i> L.	16.5.98
	<i>Pterotmetus staphyliniformis</i> Schill	
Aradidae	RL 4S	
	<i>Aradus cinnamomeus</i> Pz.	
Nabidae	<i>Nabis rugosus</i> L.	
	..- ericetorum Scholtz 17.5.96 4S	
Anthocoridae	<i>Anthocoris nemorum</i> L.	
Miridae	<i>Myrmecoris gracilis</i> Sahlbg. RL 3	
	<i>Stenodema laevigatum</i> L.	
	<i>Notostira erratica</i> L.	
	<i>Leptopterna dolabrata</i> L.	
	<i>Orthops kalmi</i> L.	
	<i>Deraeocoris ruber</i> L.	
	<i>Phytocoris pini</i> Kschb.	
	<i>Cremnocephalus albilineatus</i> Reut.	
	<i>Capsodes gothicus</i> L.	
	<i>Adelphocoris lineolatus</i> Gze.	
	..- <i>seticomis</i> F.	
Corixidae	<i>Sigara striata</i> L.	
Homopera (Zikaden) [18]		
Delphacidae	<i>Stenocranus minutus</i> F.	
	<i>Javesella pellucida</i> F.	
Dictyopharidae	<i>Dictyophara europaea</i> L.	
Cercopidae	<i>Philaenus spumarius</i> L.	
	<i>Neophilaenus lineatus</i> L.	
	<i>Aphrophora alni</i> L.	
Membracidae		
	<i>Gargara genistae</i> F.	
	<i>Centrotus cornutus</i> L.	
Cicadellidae		
	<i>Idiocerus confusus</i> Flor.	
	..- <i>populi</i> L.	
	<i>Rhytidotus decimusquartus</i> Schr.	
	<i>Oncopsis flavicollis</i> L.	
	<i>Iassuss lanio</i> L.	
	<i>Typhlocyba quercus</i> F. 12.9.98	
	<i>Cicadella viridis</i> L.	
Neuropteroidea (Netzflügler) [16]		
	<i>Raphidia major</i> 6.6.98 RL 3	
	<i>Phaeostigma notata</i> F 8.6.96 RL 4R	
	<i>Dichrostigma flavipes</i> Stein 30.5.96	
	<i>Xanthostigma xanthostigma</i> Schm.	
	<i>Drepanepteryx phalaenoides</i> L.	
	<i>Hemerobius nitidulus</i> F.	
	..- <i>humulinus</i> Stph.	
	..- <i>lutescens</i> F.	
	..- <i>stigma</i> Stph. 22.4.96	
	..- <i>pini</i> Stph. 8.6.96	
	<i>Wesmaelius concinnus</i> Stph.	
	<i>Micromus variegatus</i> F.	
	<i>Chrysopa perl</i> L.	
	<i>Chrysoperla carnea</i> Stph.	
	<i>Nineta vittata</i> Wesm. 6.6.98	
	<i>Myrmeleon formicarius</i> L.	
	(Trichter) RL 4R	
Mecoptera (Schnabelfliegen) [3]		
	<i>Panorpa communis</i> L.	
	..- <i>cognata</i> Ramb. 30.5.96; 2.5.97	
	..- <i>alpina</i> Ramb. 8.6.96	

Kommentar zum Abschnitt Blattodea bis Meconoptera

Bemerkenswert ist der Fund eines Männchens der Blutzikade *Haematoloma dorsatum*. Die Art ist zur Mitte unseres Jhd. aus Südeuropa bei uns eingewandert und breitet sich stetig weiter nach Norden aus. Die große

Kamelhalsfliege *Rhaphidia major* gehört nach der RL-Stufe 3 zu den gefährdeten Arten. Ihre kleineren Verwandten sind erheblich häufiger.

Coleoptera (Käfer) [111]

Cicindelidae

- Cicindela campestris* L.
-.- *hybrida* L. *pseudoriparia*

Carabidae

- Carabus violaceus* L. 9.9.97
-.- *granulatus* L.
-.- *nemoralis* Müll.
Leistus ferrugineus L.
Abax parallelepipedus P&M
Harpalus rufipes Deg.
Pterostichus niger Schall.

Dytiscidae

- Ilybius fuliginosus* F. 8.6.96
-.- *ater* Deg. 22.4.96; 2.5.97

Silphidae

- Necrophorus vespilloides* Hbst.
Phosphuga atrata L.

Staphylinidae

- Staphylinus caesareus* Ced 19.7.96
Xanthoninus latus Gr. 30.5.96
Tachyporus obtusus L.

Pselaphidae (det. Franke)

- Tychus niger* 24.5.96

Lampyridae

- Lamprohiza splendidula* L.
19.7.96

Cantharidae

- Cantharis fusca* L
-.- *obscura* L.
-.- *livida* L.

- Rhagonycha fulva* Sc.

Melyridae

- Dasytes plumbeus* Müll.

Cleridae

- Thanasimus formicarius* L.

Elateridae

- Ampedus balteatus* L.
Sericus brunneus L.
Dalopius marginatus L.
Melanotus rufipes Hbst.

- Anostirus castaneus* L. 10.8.97

- Athous haemorrhoidalis* F.

- .- *subfuscus* Müll.

- Agriotes obscurus* L. 17.5.96

Buprestidae

- Anthaxia quadripunctaria* L.
Agrilus sulcicollis Lac. 16.5.98
Trachys minutus L.

Nitidulidae

- Glischrochilus 4punctatus* L.

Coccinellidae

- Harmonia 4punctata* Pont.

- Myrrha l8gattata* L.

- Aphidecta oblitterata* L

- Adalia bipunctata* L

- Neomysia oblongoguttata* L.

- Coccinella 7punctata* L.

- .- *hieroglyphica* L.

- Chilocorus renipustulatus* Ser.

- Exochomus 4pustulatus* L.

- Propylaea 14punctata* L.

- Anatis ocellata* L.

- Thea 22punctata* L.

Oedemeridae

- Calopus serraticornis* L. 24.5.95

- Oedemera femorata* Sc.

- .- *lurida* Marsh.

- .- *virescens* L.

Pythidae

- Pytho depressus* L.

Anthicidae

- Notoxus monoceros* L. 8.6.96

Lagriidae

- Lagria hirta* L.

Tenebrionidae

- Cylindronotus laevioctostriatus*
Gze.

Scarabaeidae

- Aphodius fimetarius* L.

- .- *prodromus* Br.

- .- *rufipes* L.

<i>Geotrupes vernalis</i> L.	<i>Lochmaea capreae</i> L.
<i>Phyllopertha horticola</i> L.	<i>Agelastica alni</i> L.
<i>Amphimallon solstitialis</i> L.	<i>Phyllotreta undulata</i> Ku.
<i>Melolontha melolontha</i> L.	<i>Chalcoïdes aurata</i> Marsh.
<i>Cetonia aurata</i> L.	<i>Curculionidae</i>
<i>Trox scaber</i> L. 24.5.96/ 8.6.96	<i>Bytiscus betulae</i> L.
<i>Cerambycidae</i>	<i>Apion minutum</i> Germ.
<i>Arhopalus rusticus</i> L.	<i>violaceum</i> Kirby
<i>Rhagium bifasciatum</i> F.	<i>Otiorhynchus niger</i> F.
<i>Leptura rubra</i> L.	-- <i>morio</i> F. 17.5.96
-- <i>livida</i> F.	-- <i>sulcatus</i> F.
-- <i>cerambyciformis</i> 16.5.98	<i>Brachyderes incanus</i> L.
<i>Strangalia maculata</i> Poda <i>melanura</i> L.	<i>Sitona griseus</i> F.
<i>Callidiumpaeum</i> Deg. 17.5.96	<i>Cyphocleonus dealbatus</i> Gmel. (det. Welsch) 17.5.96
<i>Clythus arietis</i> L.	<i>Curculio glandium</i> Marsh. 17.5.96
<i>Anaglyptus mysticus</i> L.	<i>Anthronomus varians</i> Payk.
<i>Agapanthia villosoviridescens</i> Deg -- <i>violacea</i> F.	<i>Hylobius abietis</i> L.
<i>Tetrops praeusta</i> L.	<i>Hypera meles</i> F.
<i>Chrysomelidae</i>	-- <i>zoilus</i> Sc.
<i>Orsodacne cerasi</i> L. 29.5.96	<i>Ceutorhynchus quadridens</i> Pz.
<i>Lema cyanella</i> L. 29.5.96	<i>Scolytidae</i>
<i>Cryptocephalus biguttatus</i> Sc.	<i>Trypodendron lineatum</i> Ol.
-- <i>sericeus</i> L.	<i>Hylastes ater</i> Payk.
<i>Adoxus obscurus</i> 17.5.96	<i>attenuatus</i> Ers.
<i>Melasoma populi</i> L.	<i>Ips typographus</i> L.
<i>Phyllocopta viminalis</i> L.	<i>Blastophagus piniperda</i> L.
<i>Galerucella lineola</i> F.	<i>Pityogenes chalcographus</i> L.

Kommentar zum Abschnitt Coleoptera: Hervorgehoben werden soll der Fund des Wasserkäfers *Ilybius ater* am Licht. Der kleine Leuchtkäfer *Lamprohiza splendidula* scheint im Nürnberger Forst flächendeckend vorzukommen. Interessant ist auch der Prachtkäfer *Agrius sulcicollis* auf Eiche. Weit verbreitet, aber keineswegs so häufig wie früher ist der Pappelblattkäfer *Melanosoma populi*. Ein Männchen des Rüsselkäfers von *Cyphocleonus dealbatus* wurde 1996 beobachtet. Charakteristisch ist die Beschuppung des Körpers.

Microlepidoptera (det. Pröse) [130]

Eriocraniidae

- Eriocrania subpurpurella* Hw.
6.6.97

Adelidae

- Nemophora metallica* Poda
Cauchas fibulella D&S

<i>Psychidae</i>	<i>Oecophora bractella</i> L.	8.6.96
<i>Psyche casta</i> Pallas		
<i>Sterrhopterix fusca</i> Hw.	6.6.98	
<i>Tineidae</i>		
<i>Tinea semifulvella</i> Hw.	6.6.97	
<i>Nemopogon wolffiella</i> K&N		
8.6.96	RL 3	
-.- cloacella Hw.		
<i>Coleophoridae</i>		
<i>Coleophora frischella</i> L.		
<i>Gelechiidae</i>		
<i>Bryotropha terrella</i> D&S		
<i>Neofaculta infernella</i> H.-S	30.5.96	
<i>Syncopacma cinctella</i> Cl.		
<i>Brachmia lutatella</i> H.-S.	30.6.98	
<i>Teleiodes paripunctella</i> Thbg.		
8.6.96		
-.- luculella Hb.		
<i>Gracillariidae</i>		
<i>Caloptilia alchimiella</i> Sc.		
-.- pinella L.		
<i>Phyllonorycter schreberella</i> F.		
8.6.96		
-.- robiniella Clem. seit	9.98	
<i>Yponomeutidae</i>		
<i>Argyresthia goedartella</i> L.		
-.- pruniella Cl.		
<i>Yponomeuta evonymella</i> L.		
<i>Ypsolopha parenthesella</i> L.		
-.- ustella Cl.		
<i>Plutella xylostella</i> L.		
<i>Rhigognostis annulatella</i> Curt.		
22.4.96	RL 4R	
<i>Momphidae</i>		
<i>Mompha raschkiella</i> Z.	8.6.96	
-.- conturbatella Hb.	19.7.96	
-.- subbistringella Hw.	22.4.96	
<i>Oecophoridae</i>		
<i>Carcina quercana</i> F.		
<i>Harpella forcicella</i> Sc.		
<i>Depressaria albipunctella</i> D&S		
<i>Diurnea fagella</i> D&S		
<i>Stathmopoda pedella</i> L.		
<i>Pleurota bisociella</i> Cl.		
<i>Schiffermuelleria schaefferella</i> L.		
6.6.98	RL 3	
<i>Tortricidae</i>		
<i>Archips podana</i> Sc.		
-.- oporana L.		
-.- xylosteana L.		
<i>Syndemis musculana</i> Hb.		
<i>Dichelia histrioana</i> Fr.		
<i>Paramesia gnoma</i> Cl.		
<i>Capua vulgana</i> Fr.		
<i>Isotrias rectifasciana</i> Hw.		
<i>Pseudargyrotoza conwagana</i> F.		
<i>Cnephiasia asseclana</i> D&S		
<i>Eana incanana</i> St.		
<i>Tortrix viridana</i> L.		
<i>Croesia forsskaleana</i> L.		
<i>Acleris variegana</i> D&S		
-.- hastiana L.		
-.- lipsiana D&S	22.4.96	RL 3
-.- cristana D&S	22.4.96,	30.5.96
		RL 4R
-.- notana Don.	22.4.96,	15.5.97,
		6.6.97
<i>Agapeta hamana</i> L.		
-.- zoegana L.		
<i>Aethes smeathmanniana</i> F.		
<i>Olethreutidae</i>		
<i>Celypha striana</i> D&S		
-.- rufana Sc.		
-.- woodiana Barr.	16.9.91	RL 3
<i>Argyroploce salicella</i> L.		
-.- palustrana L&Z	9.6.96	
-.- lacunana D&S		
<i>Heda salicella</i> L.		
<i>Apotomis betuletana</i> Hw.		
<i>Lobesia reliquana</i> Hb.	30.5.96	4R
<i>Eudemis profundana</i> D&S		
<i>Ancylis badiana</i> D&S		
-.- mitterbachiana D&S		
-.- diminutana Hw.	30.5.96	
-.- uncella D&S	6.6.98	
<i>Epionotia tedella</i> Cl.		
-.- granitana D&S	6.6.97	
-.- subocellana Don.		
-.- tetraquetra Hw.	30.5.96	
<i>Zeiraphera isertana</i> F.		
<i>Gypsonoma sociana</i> Hw.		

Gibberifera simplana FvR	24.5.96	Entomologen; download zentrum.at
	RL 4R	
Epiblema cynosbatella L.		falsella D&S
-- farfarae F.		Scoparia ambigualis Tr.
-- foenella L.		Eudonia mercurella L.
-- uddmanniana L.		Evergestis forficalis L.
Eucosma cana Hw.	19.7.98	-- pallidata Hfn. 19.7.96
-- hohenwartiana D&S		Pyrausta aurata Sc.
Spilonota ocellana D&S		-- despicata Sc. 8.6.96
Blastesthia turionella L.	6.6.97	Phlyctaenodes sticticalis L.
-- posticana Zett.	30.5.96 RL 3	Ecpyrorrhoe rubiginalis Hb.
Rhyacionia pinicolana Dbld.		8.6.96 RL 4R
-- pimivorana L&Z		Eurhypara hortulata L.
Cydia compositella F		Perinephela lancealis D&S 8.6.96
-- splendana Hb.		Udea lutealis Hb.
-- flagiglandana Zell.	8.6.96	-- prumalis D&S
-- jungiella Cl.	6.6.08	Pleuroptya ruralis Sc.
-- pallifrontana L&Z		Synaphe punctalis D&S
Dichrorampha petiverella L.		Endotricha flammealis D&S
<i>Pyralidae</i>		Phycita roborella D&S
Chrysoteuchia culmella L.		Dioryctria abietella D&S
Crambus lathoniellus Znk.		-- sylvestrella Rtzbg. RL 4R
-- pascuella L.		Acrobasis tumidana D&S
-- pratella L.	RL 4R	-- repandana F. 8.6.96
Agriphila tristella D&S		<i>Pterophoridae</i>
-- inquinatella D&S		Adaina microdactyla Hb. 6.6.97,
Catoptria permutterella D&S		6.6.98 RL 4R
-- pinella L.		Platyptilia gonodactyla D&S
-- margaritella D&S		-- calodactyla D&S 24.5.96
		Oxyptilus pilosellae Z.
		Emmelina monodactyla L.

Kommentar zu Microlepidoptera Nach der gültigen Roten Liste gehörem 8 Arten zu 4R und 5 zu Stufe 3. Hervorzuheben sind die seltene Tineide *Nemapogon wolfiella*, die Oecophoride *Schiffermuelleria schaefferella* und die Pterophoride *Adaina microdactyla*. Der Faltenminierer *Phyllonorycter robinella* breitet sich seit etwa 10 Jahren in Mittelfranken mehr und mehr aus.

Trichoptera (Köcherfliegen) [13]

- Phryganea grandis L. 8.6.96
- Agrypnia varia F. 8.6.96
- Trichostega minor Curtis
- Oligostricha striata L. 24.5.96
- Limnephilus flavicornis F.
- sparsus Curtis
- Glyphotaelius pellucidus Retz.

- Potamophylax latipennis Curtis
- Halesus tesselatus Curtis 8.6.96
- Lasiocephala basalis Kol. 8.6.96
- Rhadicoleptus alpestris Kol.
- Mystacides longicornis L.
- Oecetis ochracea Curtis 30.5.96
- notata Ramb. 24.5.96

<u>Hymenoptera (Hautflügler) [61]</u>	
<i>Sympyta</i> (det. KRAUS)	<i>Ascogaster rufipes</i> Latr.
<i>Tenthredo scrophulariae</i> L. 1.7.98	<i>Homolobinae</i>
-- <i>livida</i> L.	<i>Homolobus annulicornis</i> Nees
<i>Rhogogaster viridis</i> L.	<i>Chalcididae</i> (det. vdD)
<i>Dolerus gonager</i> F.	<i>Perilampus ruficornis</i> 16.5.98
-- <i>germanicus</i> F. 1.7.98	
-- <i>uliginosus</i> Kl. 16.5.98	<i>Chrysididae</i> (det. vdD)
<i>Selandria serva</i> F.	<i>Hedychrum nobile</i> Sc.
<i>Athalia cordata</i> Lep.	<i>Chrysis cyanea</i> L.
-- <i>rosae</i> L.	
<i>Neodiprion sertifer</i> Geoffr. 6.6.98	<i>Formicoidea</i> (det. vdD)
<i>Arge ustulata</i> L.	<i>Myrmica rubra</i> L.
<i>Ichneumonoidea</i>	<i>Lasius niger</i> L.
<i>Ichneumonidae</i> (det. BAUER)	<i>Formica polycetena</i> Fö.
<i>Pimplinae</i>	<i>Camponotus ligniperda</i> Latr.
<i>Pimpla instigator</i> F.	
<i>Dolichomitus mesocentrus</i> Gr.	<i>Sphecidae</i> (det. KRAUS)
<i>Tryphoninae</i>	<i>Ammophila sabulosa</i> L.
<i>Exenterus amictorius</i> Pz.	<i>Mellinus arvensis</i> F.
<i>Phygadeuontinae</i>	<i>Psen equestris</i> F.
<i>Pleolophus basizonus</i> Gr.	<i>Trypoxylon figulus</i> L.
<i>Banchinae</i>	
<i>Lissonota insignata</i> Gr.	<i>Vespidae</i> (det. KRAUS/ vdD)
<i>Ophioninae</i>	<i>Polistes dominulus</i> Chr.
<i>Enicospilus ramidulus</i> Gr.	<i>Vespa crabro</i> L.
<i>Ophion minutus</i> Kr.	<i>Paravespula rufa</i> L.
-- <i>longicornis</i> Brauns 2.5.97	<i>Dolichovespula saxonica</i> F.
<i>Anomaloninae</i>	
<i>Therion circumflexum</i> L.	<i>Apoidea</i> (det. KRAUS)
<i>Agyron flaveolatum</i> Gr.	<i>Megachilidae</i>
<i>Ichneumoninae</i>	<i>Anthidium punctatum</i> Latr.
<i>Ctenichneumon viator</i> Gr.	16.5.98
<i>Ichneumon gracilicornis</i> Gr.	<i>Osmia rufa</i> L. 25.4.96
<i>Braconidae</i> (det. vdD)	<i>Andrenidae</i>
<i>Rogadinae</i>	<i>Andrena bicolor</i> F.
<i>Aleiodes circumscriptus</i> Nees	-- <i>praecox</i> Sc.
<i>Microgasterinae</i>	-- <i>flavipes</i> Pz. 15.5.97
<i>Microgaster meridianus</i> Hal.	-- <i>minutula</i> Kirby 15.5.97
<i>Apaneles xanthostigma</i> Wesm.	<i>Nomada flava</i> Pz. 16.5.98
<i>Macrocentrinae</i>	-- <i>fucata</i> Pz. 15.5.97
<i>Macrocentrus bicolor</i> Curt.	<i>Halictidae</i>
<i>Cheloninae</i>	<i>Lasioglossum calceatum</i> Sc.
<i>Chelonus carbonator</i> Mrsh.	-- <i>fulvicornis</i> Kirby 25.4.96
	<i>Sphecodes ephippium</i> L. 15.5.97

Apidae

- Apis mellifera* L.
Bombus pascuorum Sc.

..- lapidarius L.

..- terrestris L.
Psithyrus bohemicus Seidl

Kommentar zum Abschnitt Hymenoptera: Selten bei uns, häufiger in Osteuropa findet man die metallisch-dunkelrot gefärbte Erzwespe *Perilampus ruficornis*, ein Hyperparasit bei Schmetterlingen. Die Hornisse *Vespa crabro* findet offenbar Nistmöglichkeiten in leeren Spechthöhlen.

Diptera (Mücken, Fliegen) [120]*Tipulidae*

- Tipula oleracea* L.
-.- *varipennis* Hgg.
-.- *lunata* L.
-.- *unca* Wd. 8.6.96
Nephrotoma flavescens L.

Limoniidae

- Pedicia rivosa* L.
Limonia tripunctata F.
-.- *nubeculosa* Mg.
Dicranomyia dumetorum Mg.

Anisopodidae

- Sylvicolaa fenestrata* F.
-.- *punctata* F.

Bibionidae

- Bibio fulvipes* Zett.
-.- *marci* L.
Dilophus febrilis L. 25.4.96
Penthetria holosericea Mg. 17.5.96

Rhagionidae

- Rhagio tringarius* L.
-.- *lineola* F.
-.- *scolopacina* L.
Chrysopilus auratus F.

Stratiomyiidae

- Chloromyia formosa* Sc.
Microchrysa polita L.
Sargus cuprarius L.

Tabanidae

- Chrysops caecutiens* L.
-.- *relictus* Mg.
-.- *pictus* Mg.
Tabanus bromius L.
Haematopota pluvialis L.

Asilidae

- Laphria flava* 16.5.98
Choerades marginata L.
Paritamus geniculatus Mg.
Tolmerus atricapillus Fall.

Therevidae

- Thereva cincta* Mg. 19.7.96
-.- *nobilitata* F.

Bombyliidae

- Anthrax varia* F. RL4R
Bombylius major L.
Systoechus ctenopterus Mik.
Thyridanthrax fenestratus Fall.

Empididae

- Empis trigramma* Wied.
-.- *livida* Mg.
-.- *tesselata* L.
Rhamphomyia marginata L.

Hybotidae

- Hybos culiciformis* F.
-.- *grossipes* L.

Dolichopodidae

- Argyra argentina* Mg.
Syntormon aulicus Mg.

Micropezidae

- Compsobata cibaria* L.
Micropeza corrigiolata L. 27.9.98

Syrphidae

- Epistrophe eligans* Harris
Episyrrhus balteatus Deg.
Eupeodes corollae F.
Scaeva pyrastri L.
Sphaerophoria scripta L.
-.- *virgata* Gld. 16.5.98
Syrphus vitripennis Mg.

- Dasysyrphus venustus* Mg.
Didea fasciata Mcq.
Meliscaeva cinctella Zett.
Xanthogramma pedissequum Har.
-.-*festivum* L.
Melanostoma mellinum L.
Paragus haemorrhouss Mg.
Pipizella viduata L.
Pipiza quadrifasciata Pz.
Microdon eggeri Mik 16.5.98
-.-*devius* L. 16.5.98
Cheilosia albipennis Mg.
-.-*chloris* Mg. 16.5.98
-.-*fraterna* Mg. 16.5.98
-.-*intonsa* Lw. 25.4.96
-.-*nasutula* Bck.
-.-*pagana* Mg.
-.-*praecox* Zett.
-.-*variabilis* Pz.
Platycheirus albimanus F.
Volucella pellucens L.
Sericomyia silentis Harris RL 3
Eristalis tenax L.
-.-*pertinax* Sc.
Myathropa florea L.
Helophilus pendulus L.
Xanthandrus comptus Har. 27.9.98
Syritta pipiens L.
Blera fallax L. 19.7.96
Xylota segnis L.
- Pipunculidae*
Pipunculus campestris Ltr. 16.5.98
Cephalosphaera germanica Acz.
16.5.98
Eudorylas montium Bck 5.6.98 LF!
-.-*subfascipes* Coll. 16.5.98
-.-*zermattensis* Coll.
- Conopidae*
Conops flavipes L.
Myopa buccata L.
- Sicus ferrugineus* L.
Otitidae
Seioptera vibrans L. 6.6.98
Lauxaniidae
Peplomyza discoidea Mg.
Calliopum aeneum Fall.
Minettia lupulina F.
- Platystomatidae*
Rivellia syngenesiae F.
Platystoma seminationis F.
- Sphaeroceridae*
Sphaerocera curvipes Latr. 25.4.96
- Scatophagidae*
Scatophaga stercoraria L.
- Muscidae*
Graphomyia maculata L.
Helina impuncta Fall.
Phaonia basalis Zett.
-.-*pallida* F.
-.-*rufiventris* Sc.
- Calliphoridae*
Calliphora vicina R.-D.
Cynomyia mortuorum L.
Lucilia seriata L.
Pollenia rudis F.
-.-*vagabunda* Mg. 16.5.98
- Sarcophagidae*
Sarcophaga carnaria L.
- Hippoboscidae*
Lipoptena cervi L.
- Tachinidae*
Gonia divisa Mg. 25.4.96
Tachina grossa L.
-.-*fera* L.
Eriothrix rufomaculata Deg.
Cylindromyia brassicaria F.
Gymnosoma costata Pz.
-.-*clavatum* Rhd.
Phasia hemiptera F.

Kommentar zum Abschnitt Diptera

Die Augenfliege *Cephalosphaera germanica* ist neu für Bayern. Die Schwebfliege *Xanthandrus comptus* findet sich nur vereinzelt.

Verfasser: Dr. Klaus von der Dunk, Ringstr. 62, 91334 Hemhofen

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Galathea, Berichte des Kreises Nürnberger Entomologen e.V.](#)

Jahr/Year: 1999

Band/Volume: [15](#)

Autor(en)/Author(s): Dunk Klaus von der

Artikel/Article: [Weitere Insektenbeobachtungen in der Forstabteilung "Sauweiher" bei Rückersdorf im Nürnberger Reichswald 79-87](#)